

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 36.399/3

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 13 januari 2004 door de Vlaamse minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "tot instelling van de steunregeling in de sector zaaizaden", heeft op 3 februari 2004 het volgende advies gegeven:

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de te vervullen vormvereisten.

*
* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. 1. Verordening (EEG) nr. 2358/71 van de Raad van 26 oktober 1971 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector zaaizaden stelt een steunregeling in voor de productie van bepaalde soorten zaaizaden ¹.

De verordening voorziet o.m. in de vaststelling van "een maximumhoeveelheid" zaaizaad per producerende lidstaat (artikel 3, lid 4*bis*).

Artikel 3, lid 1, van verordening (EEG) nr. 1686/72 van de Commissie van 2 augustus 1972 houdende uitvoeringsbepalingen inzake de steun in de sector zaaizaad, stelt de voornoemde maximumhoeveelheden vast. Artikel 3, lid 5, bepaalt dat de Commissie, in geval van een overschrijding van de maximumhoeveelheid voor een bepaalde oogst, ten nadele van de betrokken lidstaat een steunverlagingscoëfficiënt vaststelt. Artikel 3, lid 7, bepaalt dat de lidstaten op nationaal niveau een productieprofiel kunnen vaststellen, door hun nationale hoeveelheid te verdelen over de diverse soorten of families zaaizaad.

¹Deze verordening werd (laatst) gewijzigd bij verordening (EG) nr. 154/2002 van de Raad van 21 januari 2002 tot wijziging van verordening (EEG) nr. 2358/71 houdende een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector zaaizaad en tot vaststelling, voor de verkoopseizoenen 2002/2003 en 2003/2004, van de in de sector zaaizaad toegekende steunbedragen.

2.2. Het koninklijk besluit van 26 juni 2000 betreffende de uitvoering van de steunregeling in de sector zaaizaden bevat praktische bepalingen voor de uitvoering van de voornoemde steunregeling zaaigoed op nationaal niveau.

Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse regering is bedoeld om in de plaats te komen van dit koninklijk besluit. De tekst van het koninklijk besluit is aangepast, in het licht van de wijzigingen die zijn aangebracht in de voornoemde verordening (EEG) nr. 2358/71.

Het ontwerp regelt inzonderheid de voorwaarden voor het toekennen van steun bij de productie van zaaizaad (artikel 3), de erkenning of de registratie van de handelaar-bereider of kweker van zaaizaad (artikel 4), de vermeerderingscontracten en -aangiften van het zaaizaad (artikel 5), de aanwijzing van de instanties die belast worden met de uitbetaling van de steun (artikel 6), de aanvraag om steun (artikelen 7 en 8), het nationale productieprofiel (artikel 9), de controle (artikelen 10 tot 12), en het invoercertificaat (artikel 13).

3. Het ontworpen besluit vindt rechtsgrond in artikel 3, § 1, 1°, van de wet van 28 maart 1975 betreffende de handel in landbouw-, tuinbouw- en zeevisserijproducten. Op grond van die bepaling kan de Koning (thans de Vlaamse regering) immers alle maatregelen nemen voor onder meer de uitvoering van de gemeenschappelijke ordeningen der markten, tot stand gebracht op grond van de artikelen 42 en 43 (thans de artikelen 36 en 37) van het EG-Verdrag ².

BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST

²In het derde lid van de aanhef wordt ook nog verwezen naar de wet van 11 juli 1969 betreffende de bestrijdingsmiddelen en de grondstoffen voor de landbouw, tuinbouw, bosbouw en veeteelt. In die wet lijkt geen rechtsgrond voorhanden te zijn voor de ontworpen regeling, omdat nergens in deze wet sprake is van enige voorwaarde voor steunverlening.

4. Op grond van artikel 6, § 1, V, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, vervangen bij de bijzondere wet van 13 juli 2001, zijn de gewesten sinds 1 januari 2002 bevoegd voor het landbouwbeleid en de zeevisserij, onverminderd een aantal federale bevoegdheden ³.

De toepassing van de voornoemde verordening (EEG) nr. 2358/71 behoort voortaan derhalve tot de bevoegdheid van de gewesten. In beginsel is het Vlaamse Gewest dan ook bevoegd om de aangelegenheid die het voorwerp uitmaakt van het voorliggende ontwerp, bij een besluit van de Vlaamse regering te regelen.

Toch dient te dezen een dubbel voorbehoud te worden gemaakt.

4.1. De artikelen 6, 7 en 9, § 2, van het ontwerp bevatten bepalingen met betrekking tot het Belgisch Interventie- en Restitutiebureau (hierna: BIRB).

Artikel 6 belast het BIRB met de uitbetaling van de steun voor de campagne 2002/2003. Op grond van artikel 7 moet de steunaanvraag voor die campagne ingediend worden bij het BIRB. Uit artikel 9, § 2, volgt dat het BIRB de hoeveelheden in het nationale productieprofiel berekent voor de verkoopseizoenen 2002/2003 en 2003/2004.

Krachtens artikel 6, § 1, V, eerste lid, 4°, van de voornoemde bijzondere wet van 8 augustus 1980, blijft de federale overheid bevoegd voor het "Belgisch Interventie- en Restitutiebureau, met dien verstande dat de gewesten in zijn schoot beschikken over een gegarandeerde en significante vertegenwoordiging". Aan de gewesten worden geen bevoegdheden i.v.m. het BIRB toegekend.

Krachtens de wet van 10 november 1967 houdende oprichting van het Belgisch Interventie- en Restitutiebureau, gewijzigd bij de wet van 7 juli 2002, is het BIRB belast met de uitvoering, in de sector van de landbouwproducten, van de verrichtingen en opdrachten vereist voor de toepassing van verordeningen, aanbevelingen en richtlijnen van de Europese Gemeenschap, inzonderheid van die welke voor de

³Zie verder opmerking 4.1.

marktordening, de invoer, de doorvoer en de uitvoer noodzakelijk zijn, en van de verrichtingen welke tot de werkzaamheden van het Landbouwfonds behoren (artikel 2). Bovendien kan het BIRB worden belast met opdrachten die voortvloeien uit het landbouwbeleid van de federale regering of een gewestregering (artikel 3, 1°).

Die door de federale wetgever omschreven taken kunnen slechts uitgeoefend worden met inachtneming van de regels inzake de respectieve bevoegdheid van de federale overheid en de gewesten. Dit betekent dat de gewesten, die geen bevoegdheid hebben t.a.v. het BIRB, die instelling niet eenzijdig met opdrachten kunnen belasten. Het opdragen van taken die verband houden met het gewestelijke landbouwbeleid kan integendeel slechts gebeuren d.m.v. een samenwerkingsakkoord waarbij ook de federale overheid betrokken is.

Bij gebreke van een samenwerkingsakkoord moeten de artikelen 6 en 7 van het ontwerp zo herschreven worden, dat daarin geen sprake meer is van het BIRB. Wat artikel 9, § 2, betreft, volstaat dit niet, en is, om de hierna vermelde redenen (opmerking 4.2.) ook een samenwerkingsakkoord met de gewesten vereist.

4.2. Artikel 9, §§ 1 tot 3, van het ontwerp bevat bepalingen met betrekking tot het nationale productieprofiel voor België, vast te stellen met toepassing van artikel 3, lid 7, van de voornoemde verordening (EEG) nr. 1686/72.

Er moet evenwel rekening gehouden worden met de territoriale grenzen van de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest. Het gewest kan geen regelingen treffen waarvan de toepassing het eigen grondgebied te buiten gaat. Dit betekent dat bepalingen die een gewestgrensoverschrijdend effect hebben, niet het voorwerp kunnen uitmaken van een besluit van de Vlaamse regering.

Uit de aard van de zaak volgt dat de bepalingen in verband met het nationale productieprofiel voor het hele grondgebied van België moeten gelden. Een afzonderlijk gewest is niet bij machte om zich met dat nationale productieprofiel in te laten, omdat de desbetreffende bepalingen noodzakelijk ook buiten de grenzen van het eigen gewest toepassing moeten vinden.

.../...

Om een regeling vast te stellen die, gelet op de aard zelf van de betrokken aangelegenheid, voor het hele grondgebied van België moet gelden, zijn de gewesten verplicht om hun onderscheiden bevoegdheden gezamenlijk uit te oefenen, en wel door het sluiten van een samenwerkingsakkoord met elkaar, met toepassing van artikel 92*bis* van de voormelde bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Uit het voorgaande volgt dat artikel 9 uit het voor advies voorgelegde ontwerp moet worden weggelaten. De bepalingen ervan moeten het voorwerp uitmaken van een samenwerkingsakkoord.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	D. ALBRECHT,	staatsraad, voorzitter,
	P. LEMMENS, B. SEUTIN,	staatsraden,
	H. COUSY, J. VELAERS,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A.-M. GOOSSENS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. G. SCHEPPERS, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A.-M. GOOSSENS

D. ALBRECHT